MÄÄRUSED

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2017/867,

7. veebruar 2017,

omandiõiguse osalise üleandmise korral Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL artikli 76 alusel kaitstavate kokkulepete klasside kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/59/EL, millega luuakse krediidiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012, ([1]) eriti selle artiklit 76,

ning arvestades järgmist:

(1) Direktiivi 2014/59/EL kohaselt peavad liikmesriigid tagama teatavate kokkuleppeklasside puhul kaitse kriisilahendusmenetluses oleva krediidiasutuse või investeerimisühingu varade, õiguste ja kohustuste osalise üleandmise ajal. Sama kaitset on vaja, kui kriisilahendusasutus sunniviisiliselt muudab selle lepingu tingimusi, mille osaline on kriisilahendusmenetluses olev krediidiasutus või investeerimisühing. Sellise kaitse eesmärk on osalise üleandmise või lepingulise muudatuse jõustumise korral hoida ära kõnealuste kokkulepete alusel omavahel seotud varade, õiguste ja kohustuste üksteisest eraldamist.

(2) Sellise kaitsemeetme nõuetekohaseks kohaldamiseks on vaja kindlaks määrata nende kokkulepete täpsed liigid, mis kuuluvad direktiivi 2014/59/EL alusel sätestatud iga klassi kohaldamisalasse. Kõige sobivam meetod liikide kindlaksmääramiseks on täiendada direktiivis 2014/59/EL kehtestatud eeskirju ja määratlusi üksikasjalike eeskirjade ja määratlustega. Seda meetodit tuleks eelistada selliste konkreetsete kokkulepete loetelu koostamisele, mida võib sõlmida eri liikmesriikide õigusaktide alusel, kuna seda oleks keeruline koostada ja see vajaks pidevat ajakohastamist. Seepärast tuleks käesoleva määrusega selgitada ja vajaduse korral piirata direktiiviga 2014/59/EL ette nähtud kaitsemeetmete eri vormide kohaldamisala iga kokkuleppeklassi puhul.

(3) Direktiivi 2014/59/EL artikli 76 lõikes 2 sätestatud eri kokkuleppeklasse on kirjeldatud erineva üksikasjalikkusega: mõnda klassi on kirjeldatud täielikult, mõnda aga ebamäärasemalt. Lisaks on mõni klass seotud ühte liiki lepingulise suhte ja kohustusega või piiratud arvu lepinguliste suhete ja kohustusega, samas kui teised hõlmavad suuremat arvu ja piiramatus ulatuses lepingulisi kohustusi, tehinguid ja suhteid. Sellised viimati nimetatud klassid võivad potentsiaalselt hõlmata kõiki juriidilisi ja lepingulisi suhteid krediidiasutuse või investeerimisühingu ja ühe või rohkema tema vastaspoolte vahel. Kui selliseid kokkuleppeklasse tuleks täielikult kaitsta, võivad osalised üleandmised osutuda kriisilahendusasutuste jaoks keeruliseks või üldse võimatuks. Seepärast on asjakohane vältida ülemäärast kaitset, mis võiks laieneda kõigile varadele, õigustele ja kohustustele krediidiasutuste ja investeerimisühingute ja nende vastaspoolte vahel.

(4) Mõni kaitstud kokkulepete klassidest on üldisemalt määratletud direktiivis 2014/59/EL. Selleks et parandada kohaldamisala täpsust eelkõige seoses tagatiskokkulepete, tasaarvestuskokkulepete (nii *set-off* kui ka *netting*) ja struktureeritud finantskokkulepetega, tuleks need klassid täiendavalt täpsustada. Käesolev delegeeritud määrus ei peaks osaliste üleandmiste korral takistama kriisilahendusasutustel kaitsmast üksikute üleandmisjuhtumite puhul selliseid tasaarvestuskokkuleppeid (nii *set-off* kui ka *netting*), mida tunnustatakse kohaldatavate usaldatavusnõuete

([1]) ELT L 173, 12.6.2014, lk 190.

alusel riskimaandamisvahendina ja kui sellise tunnustamise tingimus on kaitse eelkõige seoses eraldamatusega. Kriisilahendusasutustel peaks olema lubatud otsustada sellise laiendatud kaitse andmise üle üksikute kriisilahendusjuhtumite puhul.

(5) Krediidiasutused ja investeerimisühingud võivad sõlmida nn kõikehõlmava või koondava tasaarvestuskokkuleppe, mis hõlmab osaliste vahelisi mis tahes õigusi ja kohustusi. Sellist liiki kokkuleppe tulemusena oleksid osaliste vahelised mis tahes kohustused kaitstud üksteisest eraldamise eest. See muudaks osalise üleandmise seoses sellise vastaspoolega võimatuks ja kokkuvõttes takistaks see üldiselt vahendi kasutamist, kuna kriisilahendusasutused ei pruugi isegi suuta eristada, millised kohustused on või ei ole nende kokkulepetega kaetud. Seega tuleks täiendavalt selgitada, et kõikehõlmavad ja koondavad tasaarvestuskokkulepped, mis hõlmavad lepinguosaliste vahel mis tahes varasid, õigusi ja kohustusi, ei peaks kvalifitseeruma kaitstud kokkulepeteks.

(6) Direktiivi 2014/59/EL artikliga 80 on kehtestatud, et direktiivi 2014/59/EL artikli 76 lõike 2 kohaste kaitstud kokkulepete määratluse mis tahes kitsendamine ei tohiks mõjutada kauplemis-, kliiringu- või arveldussüsteemide toimimist, kui need süsteemid kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/26/EÜ ([1]) artikli 2 punkti a kohaldamisalasse. Seepärast peaksid kriisilahendusasutused olema kohustatud kaitsma direktiivi 2014/59/EL artikli 76 lõikes 2 osutatud kokkulepete kõiki liike, mis on seotud vastaspoole tegevusega keskse vastaspoolena. Siia kuulub Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012 ([2]) artikli 42 kohase tagatisfondiga hõlmatud tegevus, kuid ei pea piirduma sellega.

(7) Sama kehtib makse- või väärtpaberiarveldussüsteemidega seonduvate varade, õiguste ja kohustuste puhul. Kuna direktiivi 98/26/EÜ kohaldamisalasse kuuluvad tasaarvestuskokkulepped on maksejõuetuse korral kaitstud, peaksid need olema ühtsuse huvides kaitstud ka direktiivi 2014/59/EL artikli 76 alusel. Siiski on aga asjakohane laiendada vajaduse korral kõnealuse direktiivi artikli 76 lõike 2 kohase kaitse ulatust kõigile kokkulepetele makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemidega ja nendega seotud tegevusele.

(8) Vajadus täpsustada sellise kokkuleppe ulatust, mille suhtes teatavatel juhtudel kohaldatakse direktiivi 2014/59/EL artikli 76 lõike 2 kohaseid kaitsemeetmeid, ei peaks üldiselt takistama kriisilahendusasutusi kaitsmast mis tahes klassi kuuluvaid kokkuleppeid, mis saab liigitada ühte kõnealuses artiklis osutatud kategooriatest ja mis on nende riiklike maksejõuetust käsitlevate õigusaktide alusel (sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/24/EÜ ([3]) ülevõttev õigusakt) maksejõuetusmenetluses kaitstud nende kokkulepete alla kuuluvate varade, õiguste ja kohustuste eraldamise eest. Nii on see juhul, kui võlausaldaja saab jätkuvalt kasutada kokkuleppest tulenevaid õigusi, v.a juhul, kui kogu tehing oli riikliku maksejõuetusõiguse alusel kuulutatud tühiseks. See kehtib eriti tagatis- ja tasaarvestuskokkulepete puhul, mis on kaitstud riikliku maksejõuetusõigusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse direktiivis 2014/59/EL sätestatud mõisteid. Samuti kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „väärtpaberistamine“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 ([4]) artikli 4 lõike 1 punktis 61 määratletud väärtpaberistamine;

2) „lepingujärgsed tasaarvestuskokkulepped“ – määruse (EL) nr 575/2013 artiklis 295 määratletud lepingujärgsed tasaarvestuskokkulepped.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiiv 98/26/EÜ arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides (EÜT L 166, 11.6.1998, lk 45).

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. aprilli 2001. aasta direktiiv 2001/24/EÜ krediidiasutuste saneerimise ja likvideerimise kohta (EÜT L 125, 5.5.2001, lk 15).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

Artikkel 2

Tagatiskokkulepetega, sealhulgas väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingutega, seonduvad tingimused

Direktiivi 2014/59/EL artikli 76 lõike 2 punkti a kohased tagatiskokkulepped hõlmavad järgmist:

1) kokkulepped, millega nähakse ette garantiid, käendused ja tagatised;

2) pandiõigused ja muud materiaalsete tagatistega seotud huvid;

3) väärtpaberite laenuks andmise tehingud, mille puhul ei ole ette nähtud tagatise täieliku omandiõiguse üleminekut ja mille korral üks pool (laenuandja) laenab teisele poolele (laenuvõtja) tasu või intressimakse eest väärtpabereid ja laenuvõtja annab laenuandjale laenu kestuse ajaks tagatise.

Tagatiskokkulepped kvalifitseeruvad direktiivi 2014/59/EL artikli 76 lõike 2 punkti a kohasteks tagatiskokkulepeteks üksnes siis, kui õigused ja varad, millega tagatise õigus on seotud või oleks seotud pärast jõustava sündmuse toimumist, on vastavalt kokkuleppe tingimustele ja kohaldatavale siseriiklikule õigusele piisavalt kindlaks tehtud või kindlaks tehtavad.

Artikkel 3

Tasaarvestuskokkulepetega (*set-off*) seotud tingimused

1. Krediidiasutuse või investeerimisühingu ja ühe vastaspoole vahel sõlmitud tasaarvestuskokkulepped (*set-off*) kvalifitseeruvad direktiivi 2014/59/EL artikli 76 lõike 2 punktis c osutatud tasaarvestuskokkulepeteks, kui need on seotud finantslepingutest või tuletisinstrumentidest tulenevate õiguste ja kohustustega.

2. Krediidiasutuse või investeerimisühingu ja ühe või rohkema vastaspoole vahel sõlmitud tasaarvestuskokkulepped (*set-off*) kvalifitseeruvad direktiivi 2014/59/EL artikli 76 lõike 2 punktis c osutatud tasaarvestuskokkulepeteks mis tahes järgmisel juhul:

a) kokkulepped on seotud vastaspoole tegevusega keskse vastaspoolena, eelkõige määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 42 osutatud tagatisfondiga hõlmatud tegevuse puhul;

b) kokkulepped on seotud direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punktis a määratletud süsteemide või muude makse- või väärtpaberiarveldussüsteemide suhtes olevate õiguste ja kohustustega ning on seotud nende tegevusega makse- või väärtpaberiarveldussüsteemidena.

3. Kriisilahendusasutused võivad üksikute juhtumite puhul otsustada, et krediidiasutuse või investeerimisühingu ja ühe või rohkema konkreetse vastaspoole vahel sõlmitud tasaarvestuskokkulepped (*set-off*), kui need on seotud muude kui lõigetes 1 ja 2 osutatud õiguste ja kohustuste liikidega, võivad kvalifitseeruda direktiivi 2014/59/EL artikli 76 lõike 2 punktis c osutatud tasaarvestuskokkulepeteks, kui neid tunnustatakse kohaldatavate usaldatavusnõuete alusel riskimaandamisvahendina ja sellise tunnustamise tingimus on kaitse eelkõige seoses eraldamatusega.

Artikkel 4

Tasaarvestuskokkulepetega (*netting*) seotud tingimused

1. Krediidiasutuse või investeerimisühingu ja ühe vastaspoole vahel sõlmitud lepingulised tasaarvestuskokkulepped (*netting*) kvalifitseeruvad direktiivi 2014/59/EL artikli 76 lõike 2 punkti d kohasteks tasaarvestuskokkulepeteks, kui need on seotud finantslepingutest või tuletisinstrumentidest tulenevate õiguste ja kohustustega.

2. Krediidiasutuse või investeerimisühingu ja ühe või rohkema vastaspoole vahel sõlmitud lepingulised tasaarvestuskokkulepped (*netting*) kvalifitseeruvad direktiivi 2014/59/EL artikli 76 lõike 2 punkti d kohasteks tasaarvestuskokkulepeteks mis tahes järgmisel juhul:

a) kokkulepped on seotud vastaspoole tegevusega keskse vastaspoolena, eelkõige määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 42 osutatud tagatisfondiga hõlmatud tegevuse puhul;

b) kokkulepped on seotud direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punktis a määratletud süsteemide või muude makse- või väärtpaberiarveldussüsteemide suhtes olevate õiguste ja kohustustega ning on seotud nende tegevusega makse- või väärtpaberiarveldussüsteemidena.

3. Kriisilahendusasutused võivad üksikute juhtumite puhul otsustada, et krediidiasutuse või investeerimisühingu ja ühe või mitme vastaspoole vahel sõlmitud tasaarvestuskokkulepped (*netting*) võivad kvalifitseeruda direktiivi 2014/59/EL artikli 76 lõike 2 punkti d kohasteks tasaarvestuskokkulepeteks, kui neid tunnustatakse kohaldatavate usaldatavusnõuete alusel riskimaandamisvahendina ja sellise tunnustamise tingimus on kaitse eelkõige seoses eraldamatusega.

Artikkel 5

Tagatiskokkulepete, tasaarvestuskokkulepete (*set-off* ja *netting*) ja struktureeritud finantskokkulepete suhtes kohaldatavad üldtingimused

1. Artiklitega 2, 3 ja 4 ei piirata kriisilahendusasutuste järgmisi volitusi:

a) kaitsta mis tahes liiki kokkuleppeid, mis võib liigitada direktiivi 2014/59/EL artikli 76 lõike 2 punkti a, c, d või f alla ja mis on tavapärases maksejõuetusmenetluses kohaldatava siseriikliku maksejõuetusõiguse (sealhulgas direktiivi 2001/24/EÜ ülevõtmise õigusaktid) alusel kaitstud kõnealuste kokkulepete alla kuuluvate varade, õiguste ja kohustuste ajutise või tähtajatu eraldamise, peatamise või tühistamise eest;

b) kaitsta mis tahes liiki kokkuleppeid, mis ei kuulu direktiivi 2014/59/EL artikli 76 lõike 2 kohaldamisalasse ja mis on tavapärases maksejõuetusmenetluses kohaldatava siseriikliku maksejõuetusõiguse (sealhulgas direktiivi 2001/24/EÜ ülevõtmise õigusaktid) alusel kaitstud kõnealuste kokkulepete alla kuuluvate varade, õiguste ja kohustuste ajutise või tähtajatu eraldamise, peatamise või tühistamise eest.

2. Kriisilahendusasutused võivad üksikute juhtumite puhul arvata direktiivi 2014/59/EL artikli 76 lõike 1 kohase kaitse alt välja tagatis- või tasaarvestuskokkulepped (*set-off* ja *netting*), mis on seotud lepingutega, mis sisaldavad mis tahes tingimust, mis lubab vastaspoole maksejõuetuse korral tasuda maksejõulisel vastaspoolel maksejõuetule poolele maksed üksnes osaliselt või neid üldse mitte tasuda, isegi juhul, kui maksejõuetu pool on netovõlausaldaja.

Artikkel 6

Tingimused, mis on seotud struktureeritud finantskokkulepetega, sealhulgas väärtpaberistamised ja riskide maandamiseks kasutatavad instrumendid

1. Direktiivi 2014/59/EL artikli 76 lõike 2 punkti f kohased struktureeritud finantskokkulepped hõlmavad järgmist:

a) väärtpaberistamised, kus aluspositsioonid on jaotatud seeriatesse ja on väärtpaberistamise tehingu algataja bilansist kantud omandiõiguse täieliku ülekandmise teel üle kriisilahendusmenetluses olevale krediidiasutusele või investeerimisühingule või üksusele (nn tegeliku müügiga seotud väärtpaberistamine);

b) väärtpaberistamine lepinguliste instrumentide kaudu, kui alusvarad jäävad kriisilahendusmenetluses oleva krediidiasutuse või investeerimisühingu või üksuse bilanssi (sünteetiline väärtpaberistamine).

Tegeliku müügiga seotud väärtpaberistamise korral käsitatakse väärtpaberistamise tehingu algataja mis tahes rolli (sealhulgas maksete vahendamine, mis tahes vormis riskikaitse pakkumine või likviidsuse pakkumine) kohustusena, mis moodustab osa struktureeritud finantskokkuleppest.

Sünteetilise väärtpaberistamise puhul käsitatakse tagatisest tulenevat õigust õigusena, mis moodustab osa struktureeritud finantskokkuleppest üksnes siis, kui see on seotud konkreetsete varadega, mis on piisava täpsusega kindlaks tehtud või kindlaks tehtavad vastavalt kokkuleppe tingimustele ja kohaldatavale siseriiklikule õigusele.

2. Kokkuleppeid, mis kujutavad endast väärtpaberistamise struktuuri, mis hõlmab väärtpaberistamise tehingu algatajaid, emitente, usaldusisikuid, maksete vahendajaid, rahavoogude juhte ning vahetustehingute ja krediidiriski kaitse vastaspooli, loetakse moodustavat osa struktureeritud finantskokkuleppest, kui sellised vastastikused suhted on otse seotud alusvarade ja maksetega, mis tuleb nende varade toodetud tulust teha struktureeritud instrumentide omanikele. Kõnealused vastastikused suhted hõlmavad kohustusi ja õigusi, mis on seotud alusvarade, emiteeritud instrumentidest tulenevate kohustuste ja tagatiskokkulepetega, sealhulgas tuletistehingutega, mida on vaja nendest kohustustest tuleneva maksevoo säilitamiseks.

3. Lõike 2 kohaldamine ei tohiks piirata kriisilahendusasutuse õigust otsustada juhtumipõhiselt ja võttes arvesse direktiivi 2014/59/EL artikli 76 lõike 2 punkti f kohase struktureeritud finantskokkuleppe konkreetset struktuuri, et muud kokkulepped lõikes 2 osutatud poolte vahel (nt maksete vahendamise lepingud), mis ei ole otse seotud alusvarade ja tehtavate maksetega, moodustavad osa sellisest struktureeritud finantskokkuleppest.

Artikkel 7

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 7. veebruar 2017

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER